

August 17, 1962

**Letter to Minister of Interior Lubomír Štrougal,
Report on 'Business Trip of Jaroslav Mercl to British
Guyana'**

Citation:

"Letter to Minister of Interior Lubomír Štrougal, Report on 'Business Trip of Jaroslav Mercl to British Guyana'", August 17, 1962, Wilson Center Digital Archive, Archiv bezpečnostních složek (ABS), fond I. správy SNB - operativní svazky, reg. č. 11667, č.j. A/1-00317/21-62, 17. srpna 1962. Obtained and translated for CWIHP by Robert Waters and Jan Koura. <https://wilson-center-digital-archive.dvincitest.com/document/121114>

Summary:

Letter from Plk. (colonel) Houska to Minister of the Interior Lubomír Štrougal giving a summary of the report submitted by Jaroslav Mercl on a business trip/confidential probe in British Guyana. The report indicates that the Prime Minister, Cheddi Jagan, and his party are trying to gain independence and are strongly interested in gaining economic aid from socialist countries, including Czechoslovakia.

Original Language:

Czech

Contents:

Original Scan

Translation - English

I.správa ministerstva vnitra

Praha dne 17. srpna 1962

Č.j. A/1-00317/21-62

PŘÍSNĚ TAJNĚ

~~Souhlasím:~~~~.....~~Ministr vnitra
soudruh Labomír ŠtrougalVěc : Služební cesta soudruha npor. ^{Horstova Mercla}.....
do BRITSKÉ GUAYANY - zpráva.Přílohy: 26 listů

Vážený soudruhu ministře,

v době od 12.7.1962 do 26.7.1962 uskutečnil pracovník I.správy MV soudruh npor. ^{Horstova Mercla}..... v legalisaci člena obchodní delegace našeho MZO služební cestu do anglické kolonie Britské Guayany.

Před svým odjezdem kontaktoval prostřednictvím pracovníka KS MV Kosiče rozpracovávaného stipendistu z Britské Guayany, krycím jménem BLACK. Získal od něho několik kontaktovacích dopisů na prominentní osobnosti Britské Guayany, m.j.také na manželku ministerského předsedy pí.Janette Jaganovou.

Během svého pobytu v Britské Guayaně vešel do styku se zmíněnou pí.Jaganovou, která je zároveň generální tajemnicí guayanské vládní strany P.P.P. /Lidová pokroková strana/, s ministerským předsedou dr.Cheddy Jaganem, ministrem průmyslu a přírodních zdrojů, ministrem obchodu a několika dalšími osobnostmi vlády Britské Guayany a představiteli strany P.P.P.

Fr 6. 1667/

- 2 -

V rozhovoru s těmito činiteli zjistil současnou politickou a hospodářskou situaci v zemi, v jakém stádiu je otázka získání samostatnosti, jaké jsou perspektivy vývoje Britské Guayany po získání nezávislosti, zejména předpokládaný vývoj vztahů guayanské vlády k ČSSR z hlediska politických a hospodářských styků. Kromě těchto úkolů se také soustředil na zjištění maximálního množství poznatků k agenturnímu prostředí a k možnostem proniknutí do Britské Guayany po linii čs. rozvědky.

O zjištěných poznatcích ^{apar. Merel} napsal souhrnnou zprávu, která se přikládá.

Pro Vaši informaci, soudruhu ministře, uvádím nejdůležitější závěry:

1. Současná politická situace v Guayaně je charakterisována zvýšenou činností Jaganovy strany a guayanské vlády za urychlené získání nezávislosti. Tyto snahy jsou paralyzovány obratnou politikou britské vlády, které se podařilo vyprovokovat vnitřní politické a rasové rozpory a pod záminkou nepořádků v zemi udělení samostatnosti oddaluje.

2. Vzhledem k síle hnutí za nezávislost, které existuje v Britské Guayaně, je velmi pravděpodobné, že britská vláda samostatnost udělí. Podle názoru předsedy vlády Jagana to bude nejpozději na jaře 1963.

3. Z hlediska státního zřízení plánuje Jaganova vláda po získání nezávislosti vytvořit samostatnou republiku, která by zůstala formálně ve svazku Britského společenství národů podle vzoru některých afrických zemí, na př. Ghany. Dr. Jagan však v rozhovoru naznačil, že v případě, že by Angličané udělení samostatnosti oddalovali, mohla by jeho vláda svůj názor na otázku setrvání v Britském společenství národů změnit.

4. Na úseku hospodářství připravuje vláda Britské Guayany intenzivní výstavbu sektoru státního průmyslu s některými prvky socialistické výstavby. Bude však nutno počítat, zejména na počátku existence samostatné Britské Guayany se silným hospodářským vlivem britského a amerického kapitálu.

5. Jaganova vláda projevuje mimořádný zájem o získání hospodářské pomoci od zemí socialistického tábora, zejména od SSSR a ČSSR. Z politického hlediska by bylo vhodné tuto pomoc Jaganově vládě po nabytí samostatnosti poskytnout, neboť další politický vývoj a stabilita relativně pokrokové vlády Ch. Jagana bude závislá především na tom, jak tato vláda vyřeší naléhavé hospodářské problémy země /nezaměstnanost, nedostatek průmyslu, nedostatečná těžba přírodního bohatství atd./.

6. Určité příznivé perspektivy se ukazují po linii vzájemného zahraničního obchodu mezi Britskou Guayanou a ČSSR. Dosa-
vadní struktura guayanského hospodářství, přes omezenost výrobního sortimentu, skýtá možnosti nákupů surovin - olej, semena, rýže, bauxit, rudy apod. Tamní trh pak poskytuje výhodné odbytiště pro naše strojírenské výrobky a spotřební zboží.

7. Pokud jde o další vývoj vztahů ČSSR k Britské Guayaně, jeví se na základě sondáže u vládních činitelů jako nejvhodnější posáteční forma zřízení pobočného afilijního podniku našich PZO v hlavním městě Georgetownu. Šlo by zejména o filiálku naší afilace v Londýně. Po udělení nezávislosti hodlá guayanská vláda zřídit v Praze větší obchodní misi, která by obchodně zpracovávala země Východní Evropy, včetně Sovětského svazu. Toto obchodní zastoupení by mohlo být ve vhodnou dobu změněno na konzulát, jehož hlavní náplní by byla obchodní činnost. O navázání diplomatických styků Jaganova vláda zatím neuvažuje.

202

- 4 -

8. Podle výsledků průzkumu, který provedl v Britské Guayaně ^{revel} sapor..... by byly v této zemi dobré podmínky pro práci čs.rozvědky. Vedle intenzivní zpravové činnosti o vývoji situace v zemi by především pracovníci čs. rozvědky mohli provádět účinnou vlivovou politiku ve smyslu působení na pokrokové činitele ve vládě a ve vládní straně k odpoutávání Britské Guayany z vlivu britského a amerického imperialismu. V zemi jsou také dobré podmínky k práci proti hlavnímu nepříteli. Z těchto důvodů by bylo vhodné, aby naše obchodní zastoupení, případně později konzulát, byl od samého začátku existence obsazen aspoň jedním pracovníkem I.správy MV v legalisaci zaměstnance MZO nebo konzulárního úředníka.

Náčelník I.správy MV :
plk. H/a u. s k a

Vyhotoveno 2x:

originál - a. ministr
kopie - do svazku č. 1667...

28 12.6

Zrušen stupeň utajení (svazku) dle ustanovení § 157 odst. 3 zákona č. 140/1961 Sb. podle

1st Directorate of the Ministry of the Interior Prague, August 17, 1962
Č.j. A/1-00317/21-62

Top secret

Minister of the Interior

Comrade Lubomír Štrougal

Re: business trip of Jaroslav Mercl to British Guyana - report

Annex: 26 sheets

Dear comrade minister,

From 12 July 1962 to 26 July 1962 the agent of the 1st Directorate of the Ministry of the Interior comrade Jaroslav Mercl made a business trip to the English colony British Guiana as the member of a legal business delegation.

Before his departure from Czechoslovakia he contacted via our fellow-worker in Košice, a scholarship holder with the code name BLACK [Rudolf David]. He gave him several contact letters to the prominent leaders of British Guiana, including the prime minister's wife Janette [sic] Jagan.

During his stay in British Guiana he was in touch with these people: Mrs. Jagan, who is also the general secretary of the PPP (People's Progressive Party), prime minister dr. Cheddy [sic] Jagan, the minister of industry, the minister of trade and several others members of the British Guyana government and PPP.

In conversation with them he gained information about the political and economic situation in this country, including information about gaining independence, perspective on developments in British Guiana after gaining independence, particularly the perspective of political and economic relations with Czechoslovakia after gaining independence. Besides this, he focused on gaining as much information as possible about the possibility to penetrate British Guiana through the Czechoslovakian secret service.

Mercl wrote a final report about his trip, but, I present to you comrade minister, for your information, the most important conclusions:

1. Jagan's party and his government are trying to gain independence as soon as possible. Their activities are paralyzed with the policy of the British government, which initiated internal political and racial struggles and under this pretense is shifting to [postpone] giving British Guiana independence.
2. The movement for independence in British Guiana is strong and therefore it is probable that the British government will give independence. According to the prime minister Jagan [sic] it will be at the latest in spring 1963.
3. Jagan's [sic] government is planning that when British Guiana gains independence, it will declare as an independent republic which will still be formally part of the British Commonwealth as are some African countries. However, dr. Jagan [sic] suggested that if the English postpone granting independence to BG, his government could change this opinion.
4. British Guiana's government is preparing the intensive building of industry with some socialistic features after BG gains independence. However, it will be necessary to calculate with the strong economic influence of British and US capital.

5. Jagan's government shows strong interest in gaining economic help from socialist countries, especially from the Soviet Union and Czechoslovakia. From a political perspective it would be suitable to give BG this help after it gains independence. The next political development and stability of the relatively progressive Jagan [sic] government will depend on how this government will solve economic problems in this country.

6. There is some possibility in foreign trade between BG and Czechoslovakia. Czechoslovakia could buy from BG oil, rice, bauxite etc. The BG market is open for our engineering industry and consumer goods.

7. As to mutual relations - it would be best to establish a branch of our foreign trade enterprise in Georgetown. It would be a branch of our office in London. After BG independence the BG government wants to open in Prague a trade mission that will operate in Eastern Europe, including the Soviet Union. This mission could be, at the convenient time, changed to a consulate. Jagan's [sic] government doesn't think about establishing diplomatic relations between both countries at this time.

8. Mercl researched in British Guiana that there are good conditions for work by the Czechoslovakian secret service. Workers of the Czechoslovakian secret service could put effective pressure on the BG government and members of PPP to get rid of British influence and US imperialism. There are also good conditions in this country for work against our main enemy [i.e., the United States]. Thus, it would be convenient if our branch of the foreign trade enterprise, later consulate, was from the beginning filled by one worker of the 1st Directorate of the Ministry of the Interior who would be officially an employee of the Ministry of Foreign Trade or Ministry of Foreign Affairs.

Head of the 1st Directorate of the Ministry of the Interior

Plk. (colonel) Houska

This letter was written twice:

Original copy was sent to the minister

Copy was sent to the file no. 1667.